

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית

וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: גריגורי	שם משפחה: מליס
------------------	----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם נעורים:	בלועזית Malis	שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: מליס
תאריך לידה: 18.8.1931	מין: נ / ז	בלועזית Gersh
ארץ לידה: מולדובה	בלועזית Orgiev	מקום לידה (ישוב, מחוז): אורגייב
שם פרטי ושם נעורים של האם: נוסיה		שם פרטי של האב: יזמביל
שם נעורים של האישה:	(אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):	
ארץ המגורים: מולדובה	בלועזית Orgiev	מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: אורגייב
חבר בארגון או בתנועה:	מקצוע לפני המלחמה:	השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה:
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): חודג'באט באזור אנדיז'ן, באזבקיסטן		
האם היית בגטאות? אילו ומתי?		
האם היית במחנות? אילו ומתי?		
תאריך השחרור: 1945	מקום השחרור:	
לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)? אורגייב		האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה?
שם האנייה (אם עלה בדרך הים):	שנת עליה: 1994	מקומות/מחנות בדרך לארץ:

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה**(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון):** נא לכתוב בגוף ראשון

לפני המלחמה גרתי באורגייב שבמולדובה, עם הוריי, שני אחיי ואחותי. הייתי הילד הצעיר ביותר. עד שנת 1940 האזור שלנו היה בשליטה רומנית, ולמדתי בבית ספר רומני. הייתה לי ילדות פשוטה, בעיר לא גדולה. היה לנו בית קולנוע, שלעיתים רחוקות הוקרנו בו סרטים.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביודנראט/תנועות נוער/מחותרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוווקאציה למרכז ברית המועצות):

בתחילת המלחמה פונונו בצורה מסודרת בעגלות סוסים. לכל ארבע משפחות הייתה עגלת סוסים אחת. כל מי שיקל ללכת, הלך ברגל ליד העגלה, ומי שלא יכל ללכת – ישב בעגלה. הגענו ליסבינטה שבאוקראינה, שם הייתה תחנת רכבת. נאספנו במקום ללא מים ומיטות, בצפיפות גדולה. כל כמה ימים פינו קבוצת אנשים ברכבת, למקום לא ידוע. בהתחלה הגענו לקולחוז בו היו רוסים וגרמנים, שגורשו לפני שהגענו. היינו שם חמישה עשר ימים, היו שם אוכל ושתייה. לאחר מכן הועברנו לקולחוז של יהודים, והשתכנו בבתי קטנים. שם האוכל היה מועט. אחרי עשרה ימים ראינו אש ועשן, שבישרו את התקרבות הגרמנים, ונאלצנו לברוח לאוזבקיסטן. כל תהליך הפינוי מביטנו ליעד הסופי לקח כחודש. רוב הזמן היינו בתנאים קשים, במחסור מזון ושתייה וברעב גדול. בהגיענו לאוזבקיסטן אבי נפטר מרעב. הוא היה בחור גדול שהורגל לאכול ולשתות הרבה. בהתחלה הגענו לעיר, ומשם חילקו אותנו לקולחוזים. הקולחוז בו שהינו נקרא על שם סטלין. אחי הגדול נלקח לצבא. נתנו לנו חדר קטן. עבדנו בחקלאות, בעיקר באיסוף כותנה בשדות. קיבלנו אוכל בתמורה לעבודה, רק מי שעבד קיבל אוכל. בהתחלה רק אחי ואחותי עבדו, ואני הייתי צעיר מכדי לעבוד. נשלחתי לבית יתומים בעקבות מות אבי, מאחר ולאמי היה קשה להאכיל את כולנו. היא עצמה לא עבדה. אחרי שנה בבית היתומים התחלתי לעבוד גם כן בשדות. האוכל שקיבלנו לא הספיק, ורוב הזמן חיינו ברעב. מוקדם בבוקר יצא אדם על סוס שהעיר את כולם. אחיה של אמי נפטר במהלך המלחמה, לא ידוע לי ממה נפטר.

אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ**(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):**

בשנת 1945 הסתיימה המלחמה, ורצינו לחזור למולדובה. קיבלנו את שכרנו בעבור העבודה מהקולחוז, ויצאנו לדרך. נסענו ברכבות לקשינב במולדובה, ומשם חזרנו לאורגייב. העיר הייתה הרוסה, אך ביתנו לא נפגע. הוא היה ריק לחלוטין, תושבי העיר בזזו את הבית בזמן המלחמה. למי שלא היה בית, המדינה נתנה בתים של אנשים שנהרגו במלחמה. עם הזמן קמו מקומות עבודה לשיקום ובניית העיר. הילדים נשלחו לבית ספר, וכך גם אני. אחי חזר מהצבא. עד שנת 1947 שרר רעב קשה בעיר. רק מי שעבד קיבל 600 גרם לחם שחור באמצעות כרטיסי מזון. בשוק מכרו שאריות של גרעיני חמניות מייצור שמן. היו כנופיות שתפסו אנשים ברחוב, הרגו אותם והכינו מהם קציצות, ואחר כך מכרו. אנשים קנו את הקציצות מכיוון שהרעב היה קשה מאוד, וכל דבר אכיל קנו ואכלו. בשנת 1947 נפתחו חנויות למכר לחם לפי כמות הכסף. התורים לחנויות האלה נמשכו קילומטרים, אנשים נדחפו בתור ורבו על האוכל, עד כדי כך הרעב היה קשה באותה תקופה. עם הזמן כולם חלו במחלת המלריה. בהמשך הביאו מוצרים נוספים לחנויות, כמו חמאה, אך אנשים המשיכו להידחף בתור ולריב על האוכל. בדרך כלל עמדו בתור ילדים וזקנים, כיוון שהתורות היו ארוכים ולקחו הרבה זמן. עם הזמן העיר השתקמה וחזרה לעצמה. בשנת 1956 התחתנתי עם אישתי, ועם הזמן עברנו לעיר קשינב.

נא ספרי/ על חיךך בארץ**(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):**

בשנת 1994 עליתי ארצה עם אישתי, שנינו היינו כבר פנסיונרים. אחי הגדול הגיע ארצה שלוש שנים לפנינו, ונפטר חמישה ימים אחרי שבאנו ארצה. בהתחלה גרנו בקרית גת, ולאחר מכן עברנו לנתיבות.

ראיון: קטיה גרצ'יקוב
נתיבות. מאי 2010

עריכה: אלינה נאור